

4.8 Vybrané kapitoly společenskovední

Charakteristika vyučovacího předmětu

Východiskem pro předmět je dle Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia vzdělávací oblast Člověk a společnost. Žákům, kteří jsou zaměřeni na společenskovední disciplíny, umožňuje prohloubit a rozšířit poznatky z dějin a společenských věd.

Předmět má praktičtější ráz v porovnání s předměty dějepis a základy společenských věd. Žáci jsou vedeni k tázání se po minulosti a hledání odpovědí. Znalosti z dějepisu, ve kterém je značná pozornost věnována politickým dějinám, si žák rozšíří poznáním sociálních dějin a dějin všedního dne především ve 20. století. Důraz je dále kladen na rozšíření znalostí o poznatky z dějin kultury a umění (zejména dějin architektury). Znalosti ze základů společenských věd jsou prohloubeny poznatky z oborů sociologie a politologie se zaměřením na společenský a politický vývoj v moderních a soudobých dějinách a osobnostní rozvoj žáka.

Časové a organizační vymezení předmětu

Vybrané kapitoly z dějin a společenských věd jsou jako součást nabídky volitelných předmětů určeny pro žáky čtvrtého ročníku (oktávy) s časovou dotací dvě hodiny týdně. Vyučování probíhá zpravidla v kmenových třídách. To ovšem díky jejich vybavenosti dataprojektory a audiotechnikou nebrání tomu, aby byly využity výukové prezentace a audiovizuální materiály dostupné na internetu či na CD a DVD. Součástí výuky je práce s rozličnými zdroji včetně digitálních. Výuka je doplněna exkurzemi.

Klíčové kompetence

Rozvíjené klíčové kompetence jsou v souladu s kompetencemi získávanými ve vyučovacích předmětech dějepis a základy společenských věd. Níže jsou uvedeny specifické klíčové kompetence získané ve Vybraných kapitolách z dějin a společenských věd.

1. Kompetence k učení:

- Žák má kladný vztah k poznávání dějin a uvědomuje si potřebu společenskovedních disciplín pro svůj osobní rozvoj;
- porozumí informacím obsaženým v historických pramenech a odborné literatuře.

2. Kompetence komunikativní:

- Umí referovat o poznacích vhodnou formou a s odpovídající znalostí terminologie.

3. Kompetence sociální a personální:

- Vnímá dějiny z dobové perspektivy lidí žijících v minulosti;
- rozpoznává příčiny a důsledky historických dějů;
- přemýšlí o trvalosti společenských dějů i o jejich změně;
- uvědomuje si, že extrémistické postoje mohou přejít v aktivity, které destruuji systém občanské společnosti.

4. Kompetence digitální:

- Žák používá dostupné digitální technologie, umí najít spolehlivé informace s využitím digitálních technologií.

	Předmět:	VYBRANÉ KAPITOLY Z DĚJIN A SPOLEČENSKÝCH VĚD				
	Ročník:	O K T Á V A / 4. R O Č N Í K				
	TÉMA:	ŠKOLNÍ VÝSTUP – ŽÁK:	UČIVO:	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY:	FORMY A METODY VÝUKY:	EVALUAČNÍ NÁSTROJ:
1.	DĚJINY 20. STOLETÍ	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Uvědomuje si existenci různých interpretací dějin i manipulativních pohledů na minulost.</i> • <i>Rozvíjí své historické myšlení, které uplatňuje i na nehistorická témata.</i> • <i>Rozpoznává příčiny a důsledky dějinných událostí.</i> • <i>Zamýšlí se nad vlivem ekonomických, sociálních a politických okolností na dějinný vývoj.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vybrané kapitoly z českých dějin 20. století ▪ Vybrané kapitoly z obecných dějin 20. století 	Dějepis Základy společenských věd Česká a světová literatura	Výklad (V) Diskuse (D) Demonstrace trojrozměrných pomůcek (DTP) Práce s textem a mapou (PTM) Práce s digitálními zdroji (PDZ)	Ústní zkoušení (ÚZ) Písemná práce (PP)
2.	EXKURZE/VÝSTAVA	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Dokáže zpracovat a do souvislostí zařadit informace, které získal při návštěvě paměťové instituce.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Učivo odpovídá tématu exkurze či výstavy 	Dějepis Základy společenských věd	V D DTP PTM PDZ	
3.	DĚJINY KULTURY A UMĚNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Umí charakterizovat kulturu společnosti dané historické epochy.</i> • <i>Zná počátky a rozvoj daných uměleckých směrů.</i> • <i>Je schopen charakterizovat znaky daných uměleckých směrů.</i> • <i>Ovládá základní terminologii používanou v dějinách umění (zejména dějinách architektury).</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dějiny kultury a umění starověku ▪ Dějiny kultury a umění středověku ▪ Dějiny kultury a umění raného novověku ▪ Dějiny kultury a umění 19. a 20. století 	Dějepis Česká a světová literatura Výtvarná výchova Základy společenských věd	V D DTP PTM PDZ	ÚZ PP Referát (R)
3.	SOUČASNÉ DĚNÍ VE SVĚTĚ	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Uvědomuje si, jakým výzvám čelí současný svět.</i> • <i>Interpretuje poznatky získané z rozličných médií a umí z nich učinit závěry.</i> • <i>Analyzuje světové politické, společenské a hospodářské problémy.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktuální dění ve světě ▪ Aktuální dění v Česku 	Dějepis Základy společenských věd	V D PTM PDZ	UZ PP R